

Chicago (including Western suburbs) newsletter

You gotta do alma mater

*I pledge allegiance to the flag of the United States of America,
And to the Republic for which it stands.
One nation, under God, indivisible,
With liberty and justice for all*

Misschien herken je bovenstaande woorden niet, maar dit is het allereerste Engels dat onze kinderen, geeneens een week in Amerika, leerden. De *pledge of allegiance* opent elke schooldag. En de viering van de vierde Juli¹. Schoolconcerten. Officiële bijeenkomsten, soms ook feesten bij mensen thuis. Het is de opsomming, en wezenlijk karakter, het symbool van de Verenigde Staten, baken van rationaliteit, paradijs van onbegrensde mogelijkheden, verzamelplaats volkeren aller heren landen.

Het onderwijs is de belangrijkste schakel in die al meer dan tweehonderd jaar durende keten die de Verenigde Staten maakt wat de Europese unie maar niet kan worden, al zijn het de waarden van de Europese verlichting die Amerika bij uitstek maken tot wat het is. En het is het onderwijs dat maakt dat Amerika zichzelf blijft, hoezeer immigranten de bevolkingsstatistieken ook domineren.

Fröbel is our hero

Fröbel is een belangrijke Amerikaan. Ik weet niet of deze super Pruis ooit voet op Amerikaanse bodem heeft gezet, maar zijn stempel staat duidelijk leesbaar op het school systeem. Jong beginnen, met spel en leut leren, en een goede burger van de staat worden, die lessen zijn hier welbesteed. Of de geëerde pedagoog het met het vele huiswerk eens zou zijn betwijfel ik, al is het wel noodzakelijk omdat er volgens de *fröbel principles* veel tijd op school wordt besteed aan leuke dingen.

Herr Fröbel had *erfröbelt* dat je de kinderlijke geest jong moet prikkelen. En voegde de daad bij het woord. Ook in de lage landen kennen we Fröbel scholen. Maar hier op de prairie zijn de meeste drie turvers al in staat letters te herkennen, en kunnen ze vaak al schrijven voordat ze naar de eerste klas (groep 3) gaan. Dit ondanks dat *kindergarten* maar één jaar duurt, de kleuterschool omvat alleen groep twee, en dan nog maar halve dagen. Kleuters krijgen ook al huiswerk mee naar huis, je wil niet weten wat we aan de keukentafel hebben zitten knippen en plakken, en daarna wordt het alleen maar meer. Lui TV kijken is voor de Amerikaanse opvoeder, en het kind, niet weggelegd! Die hard-werken ethiek van Amerikanen is niet genetisch. Die is aangeleerd op school.

Waar ouders hele dagen werken, 80% van de gezinnen hier, is kinderopvang harde noodzaak. Er is dan ook drukke handel voor dames die kinderen van school halen en naar de opvang brengen, al dan niet bij henzelf thuis. Een vriendin van ons verdient goed geld aan opvang voor, tussen, en na school. Er is wel controle van lokale staatswege op, en ik moet zeggen dat ze er goed werk van maakt. Maar ze is dan ook van Duitse herkomst.

¹ Als je niet weet waar 4 Juli voor staat mag je deze nieuwsbrief niet lezen!

Voor jonger dan *Kindergarten* leeftijd is er *pre-school*, maar dat is bijna altijd op eigen rekening, en in deze streken bijna zonder uitzondering aan een kerk verbonden. Niet dat dit voor de meeste ouders een probleem is. Onze Tim heeft ook op *pre-school* gezeten. *Van full-time* kleuter in Nederland naar *part-time pre-schooler* bij de *Sunshine Evangelical Church*. Er wordt nog welhaast fanatieker *gefröbelt* dan op de “echte” school.

Normen

Waar wordt je op gewaardeerd? Op je rapport natuurlijk! Die van de lagere school, *elementary* of *primary school* heet dat hier, zijn voor een Hollander herkenbaar. Wel vier pagina's lang. Het is heel makkelijk om de leerkracht te contacteren, en zelfs de directeur, meneer Sikorski, heeft de tijd voor persoonlijke aandacht. Op de *middle school* (*grade 6, 7, en 8*) krijgt de toch al meer en meer in het duister tastende opvoeder acht cijfers per semester. Geen toelichting of niks. Wat de *high school* biedt hebben we geen ervaring mee, maar ik vrees het ergste. Op *middle school* zijn de mogelijkheden tot contact tussen ouders en leerkrachten al minimaal, twee 10 minuten gesprekken per jaar, en dat zijn met 1000 leerlingen nog drie keer zo kleine scholen als de *high schools*. Ons vielen de schellen van de ogen toen bij de enige bespreking die uiteindelijk mogelijk bleek Lisa's leerkrachten niet bleken te weten dat ze pas sinds tien maanden Engels sprak. Op zich mooi compliment, maar wel een beetje slordig van de dames en heren educatoren.

Cijfers zijn relatief. *Kindergarten* gebruikt , , en (heel goed, goed, niet beoordeelt) en 1 t/m 4 (briljant, heel goed, goed, kan beter). Eind *grade one* komen we in het bekende A t/m F territorium. F is slecht, D is niet goed, C redelijk tot goed, B erg goed, A uitstekend. E kennen we niet want dat stond vroeger voor *Excellent* en dat leidde bij invoering van het huidige systeem tot verwarring. Het aantal vakken is niet groot, bijv. in *grade five* kennen we *reading, language arts* (schrijven en discussiëren), *physical education* (gym), *science, social studies, art, en music*. Maar elk vak bestaat uit sub-vakken die worden beoordeeld op de vraag of je de norm haalt. En dat staat dus ook allemaal in dat *elementary school* rapport. Ook doen alle scholen, en alle leerlingen, ook die thuis les krijgen, en dat zijn er vrij veel zelfs in de *suburbs* waar het onderwijs goed en betaalbaar is, mee aan testen, elk jaar opnieuw, soms meerdere keren per jaar. Hier heten ze ISAT, *Illinois School Aptitude Test*, en de resultaten zijn openbaar (bijvoorbeeld <http://www.suntimes.com/schools/> of <http://www.chicagotribune.com/news/custom/information/chi-01isat-fp.formprofile>). En de verschillen tussen de districten zijn groot! Vergelijk district 200 (bij ons in de buurt) maar eens met 299, Englewood, een van de allerslechtste buurten van Chicago (ga naar <http://cgi.chicago.tribune.com/homes/commun/srchform.htm>, vul in Englewood en klik op OK). Dit soort openbare informatie voorziening is wat ze hier onder een vrije samenleving verstaan. Heel anders dan in Europa!

En waarden

Je bent wat je eet. En je bent wat je doet. Over eten hebben we het al een keer gehad (“*bigger is better*”). De *cafeteria's* van de scholen lijken mij iets te veel op een McDonalds om vertrouwen te hebben in de gezond voedende waarde van het gebodene. Uitleg is overbodig, de lage landen zijn bezaaid met dat soort winkels. Maar wat je doet, daar gaan ze hier anders mee om. Je gedrag en de consequenties daarvan worden zeer expliciet aan de orde gesteld op school. Veel meer dan in Nederland. Ook als je rekening houdt met het reveille aan normbesef dat men mij voorhoudt nu aan de hand is in de lage landen.

Zo kennen we hier *DARE, Drug Abuse Resistance Education*, een programma van scholen en politie om kinderen weerbaar te maken tegen drugs. Al op *Kindergarten* niveau wordt

geoefend op *drug resistance* en wordt op de gevaren van *substance abuse* gewezen. Wij vonden dit eerlijk gezegd gênant, het niveau van het publieke debat over drugs is bedenkelijk laag, maar dat wil je aan de kinderen niet laten merken. Men schaamt zich niet de kinderzielen angst aan te jagen met broodje aap verhalen. Berichten die in Nederland de Telegraf niet eens halen worden hier door de lokale sheriff op zijn website en in brochures als waarheid gedebiteerd. Je moet even zoeken, maar kijk maar op <http://www.dupageco.org/sheriff/>. Ik weet het, beter te veel gewaarschuwd dan naïef gebruikt, weerbaarheid tegen misbruik (of gebruik) is een goed doel op zich, maar met alleen angst aanjagen red je het niet bij pubers! Ze hebben hier wel meer dingen op hun kop staan. Op je veertiende mag je, als je ouders dat goed vinden, een vuurwapen hanteren, op je 16^e auto rijden, op je 18^e stemmen, en vanaf je 21^e een biertje drinken. *What's wrong with this picture?* Hoe jonger, hoe dodelijker?

Okay, waarden en normen. *Social studies* maken een belangrijk deel van het school curriculum uit. Dat gaat dus in *grade 5* (10 en 11 jarigen) over assertiviteit, drugs en de gevaren daarvan (*dare not to!*), etiquette, kleding, respect voor anderen, leiderschap (dan al!) enzomeer. *Character counts* heet een van de programma's, en de hele school wordt volgehouden met door de kinderen vervaardigde reclame over karakter vorming. Respect, *responsibility*, *trustworthiness*, *fairness*, *caring*, en *good citizenship*. Geschiedenis en aardrijkskunde staan ook op het programma. Alleen over Amerika, en een beetje over Afrika. Uit schuldgevoel vermoed ik. Als je acht jaar oud bent word je geacht alle 50 staten plus hoofdsteden op te kunnen sommen. Die staten gaat nog wel, maar die hoofdsteden. De hoofdstad van Kentucky? Of van Illinois?

Ook wordt veel tijd besteed aan leren om in de belangstelling te staan. Dacht je dat het Amerikanen aan kwam waaien dat ze zo makkelijk, en luid, in gezelschap de sfeer en het debat bepalen? Dacht ik niet! Dat wordt op school geleerd. Allereerst samenvatten en presenteren. Al op negenjarige leeftijd moet je een boek samen kunnen vatten. Je moet ook een praatje kunnen houden, en met PowerPoint *slides* verluchten. De school helpt je wel, maar de ouders moeten ook flink mee helpen! Dan is er de *Prom*, het eindfeest van de school, zeg niet dat je daar nog nooit van hebt gehoord! Het is heus niet de enige keer dat jongens en meiden mogen laten zien hoe goed ze zich in gezelschap kunnen gedragen, de *girl scouts annual father-daughter dance* is er ook een, maar wel de belangrijkste. De officiële eerste stap in de maatschappij. Inderdaad, net zoiets als het debutantenbal in Wenen. Maar dan in elke stad en dorp van de USA.

Deze educatie beperkt zich niet tot altijd "*how are you*" en "*good to meet you*" zeggen en dergelijke, alhoewel dat zeker aan bod komt. Het gaat om het geheel aan waarden en normen die het makkelijk maakt samen te werken met mensen die uit een andere cultuur komen. Kinderen nemen dat makkelijk over, en migranten komen zo al snel Amerikaans over. Maar het maakt ook dat Amerikanen makkelijk het voortouw nemen in internationale samenwerkingsverbanden. Ze weten niet beter dan dat je zo doet! En snappen dan ook niet als dit niet wordt gewaardeerd, bijvoorbeeld door de Fransen.

Engels leren

Niet iedereen spreekt hier vanzelf Engels, in deze hightech omgeving barst het zelfs van de verse immigranten, die de recente ontslagrondes bij Lucent en Motorola verbazingwekkend goed zijn doorgekomen trouwens. Kinderen die Engels niet als moerstaal hebben krijgen ESL (*English as a Second Language*) onderwijs. Dat betekent dat bijvoorbeeld op de lagere school van onze kinderen taal onderwijs in een aparte klas wordt gegeven, maar de andere lessen (rekenen, gym, *social studies* etc) in de gewone klas, met de *buddies*. Inderdaad, elk immigranten kind krijgt een *buddy* aangewezen, een klasgenoot die je wegwijs helpt.

Laat nou de school in onze wijk, als je naar een openbare school gaat ben je verplicht de school bij jou in de buurt te bezoeken, een van de betere ESL scholen zijn! De ESLers doen ook met de *ISAT* mee en winnen vaak, zeker met wiskunde. Ze doen ook vaker dan gemiddeld mee in de programma's voor slimme leerlingen die hier zeer uitgebreid zijn en je al op je 16^e op de universiteit kunnen lanceren.

Nederlandse kinderen, we kennen er een paar via de Nederlandse school hier, de Tulip, <http://www.tulipschool.org>, 3 uur onderwijs per week, leuke Website, is het niet, doen het beter dan de gemiddelde immigranten *offspring*. Kinderen uit Nederland hebben ook wel een heel klein beetje een voorsprong op kindertjes uit Afrika of Zuid-Amerika. Kaaskopjes zijn gewend aan de structuur die school eist, en de Engelse taal (TV), het niveau van rekenen en taal ontwikkeling is vergelijkbaar, alleen het vele huiswerk zijn ze niet gewend. In ieder geval zitten ze meestal na een jaar in de gewone schoolbanken, waar de meeste migranten drie jaar voor nodig hebben. *We're Dutch, we adapt!*

Prikken

Dat Amerikanen enthousiaste micromanagers zijn wisten jullie al, en bij de verplichte inentingen, die we meteen toen we arriveerden moesten vernieuwen, is dat zeker ook het geval. De school eist dat kinderen medisch gekeurd zijn, en ze moeten alle shots hebben gehad. Wij dachten dat we daar mee wel okay waren en namen de bewijzen mee. Maar natuurlijk niet! Dat is lang niet goed genoeg. Dat moet veel meer, en ze zijn er al te laat mee! Het gaat geloof ik wel om dezelfde ziektes. Alleen worden de prikken dus eerder gegeven, en Hepatitis B er bij. Oh ja, de kinderen kregen er alle drie ook gelijk een *physical* bij van de huisarts. Die Nederlandse schoolarts is tenslotte niet te vertrouwen. Dat rare land daar in de buurt van Noorwegen (dat is vaker tegen ons gezegd!). Bij een *physical* moet je zo'n jurk aan trekken zoals je van de TV kent. Lachen, giebelen, niet meer bijkomen! Ja, dat moet je niet bij nuchtere Hollanders doen. Ik heb ook een keer zo'n ding aan moeten trekken. Ughh! Dom gezicht, en een koude rug want daar moet ie dicht en hij was te klein!

Administratief ging het ook niet van harte want ik moest eerst de ziektekosten verzekering in orde hebben anders moet je alle kosten meteen voorschieten en maar zien wat je terugkrijgt. Dat duurde dus vijf weken. Jazeker, vrije concurrentie in de gezondheidszorg is niet alles! Ik zal mijn bek daar nog een keer over open breken, maar laat ik alvast verklappen dat het Nederlandse systeem een groot goed is dat moet worden gekoesterd. Als 40% van de bevolking afhankelijk is van de ER, niet de TV serie maar de echte, voor ALLE gezondheidszorg, niet alleen voor noodgevallen, is er iets goed mis.

Van binnen

Jullie kennen Amerikaanse scholen allemaal van de TV. Donkere schoolgangen met de klaslokalen aan de buitenkant. Vol met *lockers*. Klopt. Een beetje middelbare school telt 3000 of meer leerlingen dus tel maar uit met een breedte van 40 cm hoeveel meter *locker* daar in moet. Door de gangen van een *high school* lopend hetzelfde "hé, dat ken ik van TV" gevoel dat ik al eerder heb uitgelegd. Lange gangen, alles betegeld, ruime WC's met onderdoor kijk deuren, een PA (omroep installatie) die ook daadwerkelijk wordt gebruikt, grote aula, vitrines vol sportbikers in de gangen, vlaggen aan de muur in de gymzaal, grote lokalen, de vlag in de hoek, de bussen en de uniformen, het is allemaal bekend. En deze pubers spelen niet eens in een film, althans niet bewust. Beetje zoals Schwarzenegger (of Braunschweiger zoals hij in die film heet, hier het grootste merk smeeworst) in *Last Action Hero*.

De scholen zijn rijk bedeed. Niet overal, daarover later meer. Maar in de *suburbs* hebben ook de lagere scholen sportvelden, de *high schools* stadions met tribunes en zo, vaak een *track*,

toch minstens een aanpalend park met *baseball* velden, compleet met heuvels en hekwerk om ballen tegen te houden, speeltoestellen en grasvelden. Grote gymzalen meestal, maar met weinig klimrekken en turntoestellen. Amerikanen spelen liever met een bal, preferabel in hun handen. En anders gaan we worstelen. De klaslokalen zijn vaak (heel) wat groter dan in Nederland, en rijker uitgerust met wandkaarten, muurplaten, encyclopedieën en andere boeken, spellen enzovoort. Leerkrachten vullen dat vaak nog aan met eigen spullen. In Luuk zijn klas hangt en staat de boel vol van smokkelwaar, exotische dieren die op O'Hare in beslag zijn genomen door de broer van zijn meester. Sommigen diertjes zijn al van hun velletje ontdaan, maar soms zijn ze nog springlevend. De kinderen vinden het prachtig!

De computers staan in de bibliotheek, vaak een rijk uitgeruste zaal. Internet is alomtegenwoordig. Ook voor het huiswerk is internet toegang en een printer noodzakelijk. Er wordt veel gelezen, en de schoolbibliotheek is enorm groot. Goed georganiseerd ook, je kunt merken dat een bibliotheek bestudeerd iemand zich daar mee bezig houdt.

Arm en rijk

Maar niet alle studenten zijn zo goed bedeed. De overheid heeft de zorg voor onderwijs, de zogenaamde *public schools*. Die worden betaald uit federale gelden, maar vooral onroerend goed belasting. Er zijn dan ook grote verschillen in beschikbaar budget. Het onderwijs landschap is opgedeeld in *districts*, en elk district heeft zijn eigen beleid, en een gekozen *superintendent* als hoofd. Een district beslaat meestal een stad of een *county*. Die van de grote steden zijn notoir slecht, maar die van Chicago is de laatste 10 jaar beter geworden onder het directeurschap van Paul Vallas. Dat kunststukje werd hem niet in dank afgenomen, want zijn nominatie voor *governor* werd niet gesteund door de burgemeester die juist veel van zijn reputatie als goed bestuurder aan Paul heeft te danken. Paul had nl. de vakbonden boos gemaakt, en dat is *not done* voor een democraat.

Desondanks is het niveau van onderwijs in Chicago veel lager dan dat in de *suburbs*. Ik ken collega's die zich gesteld voelden voor de keuze van óf een openbare school in de voorsteden, óf een *private* school in de stad. Openbare scholen zijn gratis, privé scholen kosten geld. Veel geld, al snel 4000 dollar per kind per jaar. De meeste privé scholen zijn godsdienstig georiënteerd, en de kinderen dragen meestal een uniform. Je weet wel, van die rokjes zoals ze in "*my baby is a centerfold*" dragen. Maar goed, kiezen voor je kind dus. Je hebt natuurlijk wat over voor je kleintje. Dus dat werd verhuizen.

Jullie hebben hierboven al naar de school statistieken gekeken, en geconstateerd dat er aan een leerling in Englewood, een van de slechtste buurten van de stad, evenveel geld wordt besteed als aan een leerling in de *suburbs*. De leraar beloning is eender. De *ISAT* scores zijn echter veel slechter. *What gives?*

Dat is niet moeilijk te raden. Criminaliteit, endemische eenouder gezinnen waar die ene ouder ook echt 40 uur per week moet werken. Grote aantallen inbraken, vandalisme, schietpartijen. Weinig steun van thuis om naar school te gaan, en al helemaal niet bij het maken van het vele huiswerk, cruciaal om de school af te maken. Onze kinderen zitten al snel een tot twee uur per dag achter de boeken. Elke dag. Ook al in groep vier of vijf. In de getto's van de grote stad is dat bijna altijd een te zware belasting.

Bewaking slokt een groot deel van het budget op. De lagere school in onze buurt heeft een paar beveiliging camera's. En een of twee keer per jaar last van vandalisme. In de stad hebben veel scholen bewakingspersoneel in vaste dienst. Gewapende bewakers. Die elke dag hun salaris waar mogen maken, zo vertelde me een van bewakers die bij LaSalle bank nu met veel minder gevaar voor eigen leven z'n boterham verdient. Elke week opnieuw vernielingen. Van het geld dat over blijft kun je nauwelijks boeken aanschaffen. Leerkrachten moeten vaak zelf

spullen aanschaffen om nog goed les te kunnen geven. Ook dat is Amerika, land van ongeremde mogelijkheden, maar met heel grote verschillen in startpunt.

Hoe komen we op school?

Met de *school bus* natuurlijk! Goed op tijd klaar staan, ook als het 20 graden vriest. De bus komt op tijd en wacht niet. Bij ons komt hij twee keer langs want hij keert in de kakbuurt verderop, maar dan is het oversteken geblazen en op dat uur is de weg vol met *high school* studenten op weg naar school. In de auto natuurlijk! Dat is pas écht gevaarlijk oversteken want hier leer je op rijles echt niet hoe je moet rijden. Niet eens hoe je moet schakelen.

De routes van de bussen worden elk jaar opnieuw berekent, en zijn dan ook volstrekt onlogisch want zo gemaakt dat de bussen tussen garage en school zo kort mogelijke routes maken. De verschillende scholen hebben ook nog zeer verschillende begin tijden, dus tussen halfzeven en negen uur is het een heen en weer rijden van grote gele gevaartes die al dan niet onverwacht met oranje en vervolgens rode knipperlichten stil staan. En dan staat heel het raderwerk stil want een met rode lampen stilstaande *school bus*, indicatie dat schoolgaande jeugd wordt ingeladen, mag je niet langs rijden. Ook niet als je op de andere weghelft rijdt.

In de bus is het niet altijd even leuk. Meestal zitten er kinderen uit verschillende buurten bij elkaar, en dat gaat niet altijd even makkelijk samen. Vrienden clubjes, maar ook verschillende culturen zorgen voor een minder makkelijke mix op de banken. Mexicanen en zwarten voelen zich in de *suburbs* een minderheid, en laten dat op puber leeftijd goed merken. Recent werd in de bus zelfs een camera gemonteerd, omdat er klachten waren ontvangen over kinderen die kracht termen gebruiken. *Heaven forbid!*

Music is important

Je dacht zeker dat Amerikanen, sportgek als ze zijn, kinderen dagelijks opjagen om maar zo hard mogelijk hun best te doen een super sportman of sportvrouw te worden, om later beroemd en vooral welstandig te worden. Nou, dat klopt ook wel. Maar ze doen hier ook veel aan muziek, en de mooiste muziek maken ze in *grade 7*, brugklas heette dat vroeger in Nederland, van de Edison *school band*. Daar speelt mijn dochter namelijk klarinet.

Muzikale vorming wordt serieus genomen. Luuk is dit jaar, *grade five*, met slagwerk begonnen. Na het kerst reces werden de ouders uitgenodigd om de resultaten aan te horen. De gymzaal van een van de *middle schools*, groot genoeg voor professioneel basketbal, was helemaal vol met familie. Driehonderd (!) kinderen, alle lagere school orkesten waren uitgenodigd, hielden nerveus hun instrument in de klamme handjes. Onder leiding van muziek docenten en ingeleid door de baas van de muziekhandel die de instrumenten aan de kinderen verhuurt tegen een schappelijk tarief, nog duur trouwens, werd de ouders ten gehore gebracht wat de kinderen allemaal hadden geleerd. Eerst één toon. Toen twee. Dan een simpel melodietje. Vervolgens samen spelen. En zo groeiden al doende de muzikale kunsten. Ter afsluiting speelde het kwartet van de *high school* een Mozart sonate, en de jazz band *Gimme some loving*² van Steve Winwood. Want daar moet al dat oefenen toe leiden!

Muziek lessen zijn grotendeel extracurriculum, per week een keer vóór en een keer ná de les, oplopend tot dagelijks op *high school*. In de vakantie kun je bijlessen volgen. En natuurlijk extra repeteren voor concerten, toch al gauw 4 tot 5 gelegenheden per jaar, en elke dag thuis oefenen, met een aftekenlijst die door de ouders moet worden getekend.

² In Nederland bekend van de Janse Bagge Band: "Sollicitere"

Elke lagere school heeft minimaal een *band*. Lisa's *middle school*, Edison, heeft een orkest voor elk jaar, twee *big bands* en één jazz combo. De lokale *high school* heeft dat ook, en ook nog voor allemaal samen een harmonie orkest inclusief meisjes in strakke pakjes die met stokjes zwaaien, én een heus symfonie orkest. De *band* is bij elke *parade* present, en omlijst de vele sport wedstrijden. Kwartetten, sextetten en combo's worden naar behoefte samengesteld.

Concerten worden elke maand georganiseerd. Als je wilt kun je elke week hier in de buurt naar een voorstelling, want elke school heeft een orkest, maar ze zijn natuurlijk vooral voor de familie bedoeld. Wel spectaculair zijn de *drum bands*, die hun kunsten tijdens een van de vele *parades* vertonen, maar *fourth of July* extra hun best doen. Het kan natuurlijk niet wedijveren met wat op dat gebied in us Limburg wordt vertoond, maar een indrukwekkende show en zeer swingend, veel dansbaarder dan je van een harmonie orkest zou verwachten. Komt natuurlijk ook omdat de veel toeteraars en trommelaars uit de rangen van de jazz band worden betrokken.

Het is natuurlijk niet alles pais en vree. Zo moesten wij onder meer een orkest van negen jarigen die nog maar net noten hadden leren lezen aanhoren, met maar liefst 14 violen er bij. Geen goed idee voor mijn oortjes! Iets te nadrukkelijk gedachten aan Felix Felix. Ook hier geldt, volgend jaar beter. Hé, ging deze nieuwsbrief niet over school?

Books too

Jullie denken zeker dat Amerikaanse schoolkinderen de hele dag voor de TV hangen. Niet helemaal. Om te beginnen is er het huiswerk, en verder lezen ze zich helemaal rot. Boekenlijsten op de lagere school zijn tientallen boeken groot. Luuk heeft voor de *battle of the books*, toegegeven dat is voor de echte enthousiastelingen, in vijf maanden tijd 25 boeken éxtra gelezen. Daarnaast wordt ook veel voor het plezier gelezen. Amerikaanse kinderboeken zijn lekkere ouderwetse boeken. Al vindt ik het politiek correcte Nederlandse kinderboek niet altijd vreselijk, soms zelfs leuk, en als vader van drie kinderen van 6 tot 12 ben je expert op dit gebied, een gewoon avonturen boek dat niet evenwichtig multicultureel is vastgesteld en waarin bozerikken ook gewone mensen blijken te zijn is wel zo interessant. Ook echt oude boeken worden gretig gelezen. Ik denk dat vadertje Beets echt niet meer ter hand wordt genomen in de lage landen. Maar Amerikaanse kinderboeken uit de 19^e eeuw zijn zeer leesbaar, en geven onverwachte vergezichten op een maatschappij in ontwikkeling.

Onderwerpen als slavernij, achterstelling van vrouwen, discriminatie en racisme gaat men heus niet uit de weg. Alleen niet met dat tut tut tut wijsvingertje van volkskranterige correcte rechtschapenheid dat endemisch is aan het bekroonde Nederlandse kinderboek. Wij luisteren ook vaak naar een gesproken boek tijdens een lange autorit. Ook voor de volwassenen zijn de kinderboeken een genot. Niks geen top 40 muziek, literatuur!

Wat betaalt het?

Het gemiddelde salaris van leerkrachten is, zelfs per school, terug te vinden op eerder genoemde sites met *ISAT* scores. Zoek ze op. Niet gek, hé? En de *superintendent* redt vaak twee tot drie ton per jaar. In dollars!

Maar om leraar te worden moet je *education* studeren. Dat kan volgens mij ook als bijvak want ik hoor vaker dat mensen een paar jaar voor de klas hebben gestaan. Nu wordt hier toch al vaker van baan verandert, maar het onderwijs als populair tussenstation kennen wij niet zo in de lage landen. De markt trekt helaas harder, en zo zijn er toch tekorten in het onderwijs. Ook vlakt de kindergroei hier lang niet zo sterk af als in Europa. *Alternative Certification (AC) to the rescue*. Individuen met HBO of universiteit kunnen via een versneld traject en met

een salaris tijdens de opleiding voor de klas worden klaargestoomd. Soort van PION maar dan voor lesgevers. Blijkt een goede bron van herintreders en overstappers uit het bedrijfsleven te zijn. Misschien een idee voor in Nederland, 15 jaar na de noodactie om de IT rangen gevuld te krijgen?

Addendum - Bekende koppen

Wheaton is *decency capital USA*, het lokale college is het braafste van de 500 grootste van de VS, inderdaad daar hebben ze ook een ranglijst van, je kunt het zo gek niet bedenken of er is een lijst voor, maar komen uit zulk een brave omgeving nog wel interessante personen? Niet veel, de koppen die in de VIP vitrines op *high school* worden toegejuicht spreken volstrekt niet aan, maar er zijn er wel een paar. Nou, drie dan.

Allereerst de beroemdste inwoner van Wheaton, de persoon die het ook het verst heeft geschopt. **John Hubble**. Zijn naamgenoot draait z'n rondjes ver boven de aarde. Kort geleden heeft hij nog waarnemingen aan de atmosfeer van een planeet op 150 lichtjaren afstand gedaan. Hubble is hier niet geboren en heeft na de middelbare school dit stadje verlaten, maar men draagt hem nog altijd een warm hart toe zoals blijkt uit het aan hem gewijde kabinet in de hoofdgang van zijn *high school*.

Dat kan niet worden gezegd van de nummer twee op de Wheaton top tien, **John Belushi**, de jong gestorven komiek. Inderdaad, de toenmalige koning van de *sick joke*, in Europa vooral bekend van de *Blues brothers* maar in de VS ook van het improvisatie theater in Chicago en van *Saturday Night Live*, is opgegroeid in dit volstrekt doodvervelende dorp, dat toen nog veel benauwder dan Oegstgeest moet zijn geweest. Ik weet wel wie ik leuker vindt, Wolkers of Belushi. Web sites onder meer http://www.artistinformation.com/blues_brothers.html, en <http://www.csse.monash.edu.au/~pringle/bluesbros/faq.html>.

Alleen lokaal bekend, maar nog steeds van grote invloed, de 25 jaar geleden overleden Dan en Ada **Rice**. Een kinderloos stel, hij multimiljonair geworden in *commodities trading*, bezaten bij overlijden een *estate* van honderden hectares plus landhuis met paardenrenbaan en stallen, veel aandelen, 3 miljoen *cash*, en geen kinderen. De hele *estate* ging naar de *Dan and Ada Rice foundation*, en er is geen groot publiek goed in Chicago en omgeving waar deze stichting geen *benefactor* van is. Ga naar het Shedd aquarium en bezoek het grootste zoutwater bad ter wereld, thuis van dolfijnen en Beluga walvissen. Een schenking van de Rijksjes. En ons lokale winkelcentrum heet Danada. Ter hunner ere.

Neerlands trots

Wij zien de laatste tijd erg veel Nederland op TV. De kubus woningen in Rotterdam, trambanen en stoplicht camera's in Amsterdam, Haagse trams, soort van design kantoren die je hier nooit ziet. Bijna dagelijks. Vreemd. Wie doet dat? Japanners onder Franse leiding. Nissan. Huh?

Het begon met het nieuwe vlaggenschip van Nissan, de Infinity Q45. Jullie waarschijnlijk niet bekend is deze 340 pk sterke V8 met *voice-command* en alle mogelijke luxe van deze dochter van Nissan het antwoord op de dominantie van Mercedes en vooral Lexus op de Amerikaanse luxe markt. Geen makkelijke concurrentie, en daarom moet het unieke design met alle middelen worden benadrukt. De Nederlandse stad schijnt daar een hele goede plek voor te zijn. Zo zagen wij dit vlaggenschip stoppen voor het Museon, rijden langs de kubuswoningen, een Amsterdamse tram ontwijken, om meteen daarna over de zwanenbrug in Rotterdam weg te rijden. Tja, eenheid van plaats is niet de sterkste kant van reclame makers. Maar nu wordt ook het nieuwste Nissan model, de Altima, om hoek gejaagd in Amsterdam, schuin over de tram rails heen denderend, nog net niet door rood. Dat wisten jullie in de lage landen niet, hé,

dat je in design walhalla woont! Zou je ook niet denken met al die doemdenkende protest stemmers in Nederland.

Addendum – 9/11

Een klein bericht in de krant, hier herhaald ter illustratie van de lopende gebeurtenissen. Te oud geworden *old glories*, de vlag van de USA, worden traditioneel door veteranen verbrand op *flag day*, voor elke dag in het jaar is er wel een evenement gepland, wat dat aan gaat is het net de katholieke kerk, 14 Juni, een ceremonie waarbij de vlag wordt gekeurd (“is hij echt versleten?”) en onder toezicht van een veteraan aan de vlammen wordt overgegeven. De recente gebeurtenissen hebben de verkoop van vlaggen, met name het publieke gebruik ervan, een flinke *boost* gegeven. Vooral de kleine vlaggen die aan auto's worden gevestigd zijn geen lang leven beschoren. De veteranen kunnen het aanbod van versleten vlaggen niet meer aan, en moeten extra verbrandingen organiseren. En dat mag niet zo maar, maar moet volgens protocol op vaste dagen enzovoort. Een wetswijziging dienaangaande is onderwerp van discussie in het *state* parlement.

Addendum corruptie

Krantenberichtje dat Mickey Segal is gearresteerd. Mickey voor een volwassen vent, klinkt *goodfellas*. Klopt. Deze heer dreef al jaren een verzekeringsfirma die erg veel contracten met firma's in de *loop* doet. Zo van zonder zijn bemiddeling ben je bijna niet te verzekeren. Hij is ook hele goede vrienden met de afgevaardigde voor de 27^e *ward*, inderdaad, het centrum gebied. Maar hij is dan toch aangeklaagd, door de FBI, niet de lokale politie, een traditie die hier terug gaat naar de tijden van Al Capone, omdat hij 20 miljoen dollar van klanten heeft verduistert om persoonlijke verliezen te dekken. *Embezzlement* heet dat. Nu bleek ook dat de beste man voor zijn 10 hectaren *landscaped property*, met *mansion*, maar 689 dollar onroerend goed belasting betaald. De gemeenteraad noemt het namelijk open land. Alleen staat er een groot hek omheen en een muur met bewakingscamera's. Onterecht belastingvoordeel wordt je zwaar aangerekend want ondanks de lage tarieven haat men hier de belastingen en op iemand die een truc heeft om minder te betalen is men dan ook stik jaloers. Zijn vrienden verlaten hem nu. Jesse White, al eerder genoemd, die zijn politiek basis heeft in de 42^e *ward*, het gebied ten westen van de *loop*, wil hem niet meer kennen. En John Daley, broer van de burgemeester en *Cook County commissioner* voor financiën zegt geen zaken meer met hem te doen. Eindelijk gerechtigheid? Misschien, maar voorlopig heeft de FBI hier nog handen vol werk aan de kleine corruptie. Toen in het gemeentehuis het gerucht ging dat de *payroll* gecontroleerd zou worden op realiteit was het de dag er na zo druk dat men vele bureaus te kort kwam. Nog nooit waren er zo veel ambtenaren op kantoor aanwezig. Doodgewaande collegae bleken springlevend. En iedereen was erg druk. Helaas niet met het helpen van de burgers. Wel met het versnipperen van papier, een recente lokale specialiteit.

Addendum – Taal

<i>Tattle tale (telltale)</i>	Klikspaan
<i>Speak up, its your bonus too</i>	
<i>You can see the curvature of the earth</i>	Zó groot is het
<i>They're like puppies in a box</i>	Wat een druktemakers; wat een stel chaoten!
<i>In reality there's no end-game</i>	Je hebt al verloren
<i>They did it for the right reasons</i>	Er waren geen bijbedoelingen (komt in de V.S. eigenlijk nooit voor)

<i>Have you got all your ducks in a row?</i>	Heb je ze allemaal op een rij; heb je je zaakjes geregeld; is iedereen het met je eens?
<i>She's a stitch</i>	Lache die meid
<i>He could get the pope to buy a double bed</i>	Zó'n verkoper!
<i>My brains in the wrong place</i>	Met het verkeerde been uit bed gestapt
<i>You'll have to fold your own tent</i>	Je moet het echt helemaal zelf doen
<i>I'll let the dogs out</i>	Ik doe het wel weer
<i>He scratched his ass with his elbow</i>	Da's heel knap; hij deed het helemaal zelf; mekaar dekken (overdrachtelijk!)
<i>I'll read it on the train</i>	Komt wel later
<i>He's always fashionably late</i>	
<i>Beating a dead horse</i>	doorzeuren

De denkende koelkast

Zie hierna een artikeltje uit de krant. Ik hoop dat het leesbaar is. Een Internet capabele, met monitor uitgeruste koelkast die ook kan koken.

MARCH 3, 2002 SUNDAY HOME & GARDEN FW

JUNK DRAWER

TECH TALK
Multitasking range lets the cook chill out
 By Ann Wilson
 Special to the Tribune

A refrigerator range — what will they think of next? Program this range to keep everything from roasts and scalloped potatoes to breakfast casseroles and pastries cool until it's time to cook and serve. Whirlpool's Polara Refrigerated Range is the world's first range to have refrigeration capabilities, allowing you to prepare dishes the night before they're needed and place them in the oven, where they'll stay cool and fresh until the range kicks into baking mode at a time designated by you.

The cooking stops at a preprogrammed time of your choosing. If you're late getting home, the oven downshifts into a warming period for up to an hour. After an hour, the Polara switches to refrigeration mode again for up to 24 hours.

Requiring no customized hookup or installation, the Polara is a standard-size electric range that features AccuBake Duo System sensor technology for uniform temperature management.

Available through retailers beginning in July, the Polara comes in stainless steel, biscuit and black and will retail for about \$1,600. For more information, call 800-553-1303 or visit the company's Web site www.whirlpool.com.

Multitasking part 2: The Digital Internet Refrigerator from LG Electronics chills and freezes food while doubling as a family's command and communication center. It's equipped with a 15.1-inch monitor and is Internet capable, allowing the user to surf and shop the Internet, leave messages for kids and spouses, keep track of what's inside the fridge, watch television, listen to music and e-mail friends. A digital camera (included) enables you to create, exchange and print video messages

and photos.

The 26-cubic-foot, side-by-side refrigerator-freezer, available late this year, makes extensive use of touch screens, a simplified graphics user interface, electronic pen and voice messaging. Use these tools to check real-time grocery prices, obtain nutritional tips and recipes, and keep track of appointments and special events.

LG Electronics views this refrigerator as the residential gateway to the home that can be used to operate a network of home appliances. The Digital Internet Refrigerator will be offered in stainless steel and will retail for about \$10,000. For more information, see the LG Electronics' Web site, www.lgappliances.com.

Dynamic duo: This pair of appliances will expand your laundering options, while decreasing your utility bills. Whirlpool Corp.'s Duo washer and dryer provide ergonomic and energy-efficient operations encased in front-loading forms.

The Energy Star-qualified washer, minus the usual agitation power, fully but gently cleans

textiles from silk blouses to throw rugs, while preventing pilling, fading and shrinking, the company says. The winner of a Popular Mechanics 2002 Design & Engineering Award, the washer boasts 20 percent more usable capacity and uses 60 percent less water and 67 percent less electricity than standard washing machines. This allows consumers to launder larger loads while saving about 12,000 gallons of water and nearly 600 kilowatt-hours of electricity

per household per year. A four-sensor system automatically determines how much water is needed to wash a given load.

The dryer maintains a steady heat throughout the dry cycle. When it senses the clothes are dry, it shuts off. Optional pedestal drawers that raise units 15 inches off the floor provide storage while minimizing back and knee strain.

The Duo is available in white with dove gray or white with tidal blue. Washers with manual knobs are \$899, \$1,286 for electronic controls. Gas dryers are \$689; electric models are \$799. Optional pedestal drawers are \$150 each. For more information, call 800-253-1301 or see the Web site, www.whirlpool.com.

Running late? Not to worry with Whirlpool's Polara Refrigerated Range, which can shift to refrigeration mode.

The Duo washer and dryer from Whirlpool save energy.

Antwoord pagina drie: Frankfort, en Springfield.